

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 494/2011-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. októbra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť M. N., B., zastúpenej advokátom JUDr. M. Š., CSc., B., vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Bratislava I č. k. 20 C 14/2006-211 z 11. júna 2009 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 8 Co 391/2009-262, 8 Co 75/2011 z 29. marca 2011 a takto

rozhodol:

Sťažnosť M. N. odmieta.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. júna 2011 doručená sťažnosť M. N., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. M. Š., CSc., B., vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 20 C 14/2006-211 z 11. júna 2009 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 Co 391/2009-262, 8 Co 75/2011 z 29. marca 2011.

Sťažnosť napriek tomu, že sťažovateľka je zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, nespĺňala náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a § 50 ods. 1 a 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ústavný súd vyzval právneho

zástupcu sťažovateľky 23. júna 2011 na odstránenie nedostatkov podania.

Právny zástupca sťažnosť doplnil podaním doručeným ústavnému súdu 22. júla 2011.

Ani v doplnení sťažnosti sťažovateľka okrem tvrdenia, že okresný súd „*nevykonal dôkazy, ktoré navrhoval a spochybnil vykonané dôkazy*“, bližšie nezdôvodnila, v čom vidí porušenie jednotlivých ňou označených napadnutých práv.

V relevantnej časti sťažnosti sťažovateľka uviedla:

„Sťažovateľ touto svojou sťažnosťou namieta porušenie svojich základných ľudských práv a slobôd zaručených Ústavou Slovenskej republiky, ako aj medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

Porušovateľom základných práv a slobôd sťažovateľa je Krajský súd v Bratislave a Okresný súd Bratislava I (ďalej aj ako porušovateľ).

K porušeniu základných práv a slobôd došlo:

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo dňa 11.06.2009, č. k. 20C/14/2006-211 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29.3.2011, č.k. 8Co 391/2009-262, 8Co 75/2011...

Navrhovateľ podal na Okresný súd Bratislava I žalobu, v ktorej žiadal, aby súd zaviazal odporcu (sťažovateľa) na zaplatenie sumy 100.630 Sk. Sťažovateľ sa v konaní na Okresnom súde Bratislava I domáhal, aby bola podaná žaloba ako nedôvodná v plnom rozsahu zamietnutá.

Okresný súd Bratislava I rozsudkom zaviazal sťažovateľa na zaplatenie sumy 1.383,09 € spolu s 11% úrokom z omeškania ročne od 21.04.2004 do zaplatenia.

Vo zvyšku istiny, t.j. 1.957,21 € návrh zamietol. V odôvodnení Okresný súd Bratislava I uviedol, že postupoval na základe znaleckého posudku vypracovaného znalcom z odboru stavebníctva - Ing. Š. D. Znalec v posudku uviedol, že navrhovateľ vykonal uvedené stavebné práce, ale účtoval si za ne viac, ako bola ich skutočná hodnota.

Sťažovateľ podal proti uvedenému rozhodnutiu odvolanie. Krajský súd v Bratislave rozsudkom rozhodol tak, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Podľa názoru sťažovateľa došlo v dôsledku postupu a rozhodnutia vyššie uvedených súdov k porušeniu jeho základných práv a slobôd zakotvených v Ústave Slovenskej republiky, keď všeobecné súdy nesprávne aplikovali v konaní slovenské právne predpisy a nesprávne vyhodnotili situáciu, ako aj skutkový stav a pripísali na ťarchu sťažovateľa skutočnosti, za ktoré sťažovateľ nemôže.

Navrhovateľ konal v rozpore s dobrými mravmi, snažil sa odporcu (pričom ide o pani vo vyššom veku) uviesť vedome do omylu a vyúčtoval odporkyni faktúru, ktorá vôbec neodrážala skutočnú hodnotu vykonaných prác. Túto skutočnosť potvrdil aj súdny znalec vo svojom posudku. Napriek tomu všeobecné súdy priznali čiastočne navrhovateľovi žalovanú sumu, a to dokonca s 11 % úrokom z omeškania ročne, t. j. za viac ako 7 rokov. Pričom odporca, na ochranu ktorého by sa mali aplikovať ustanovenia o ochrane spotrebiteľa na celú situáciu doplatil, a je teraz povinný

zaplatiť navrhovateľovi žalovanú sumu spolu s vysokým úrokom z omeškania.

Odporca však svojím konaním túto situáciu nespôsobil.

Sťažovateľ navrhoval vykonať dôkazy, ktoré Okresný súd Bratislava I nevykonal a taktiež spochybnil vykonané dôkazy, a v dôsledku nesprávneho postupu tohto súdu bolo rozhodnuté v neprospech sťažovateľa.

Napadnutými rozhodnutiami, ako aj postupom všeobecných súdov boli porušené základné práva sťažovateľa zakotvené v článku... 46 ústavy,... čl. 48 ods. 2 ústavy... čl. 6 ods. 1 dohovoru...

Ústavný súd Slovenskej republiky je oprávnený a povinný chrániť základné práva a slobody, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd. Vzhľadom na charakter právneho aktu, ktorým boli porušené základné práva sťažovateľa, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že porušovateľmi základných práv sú v tomto prípade Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave, ktorých napadnuté rozhodnutie je právoplatné, nie je možné dovoľávať sa ochrany základných práv u žiadneho iného všeobecného súdu...

Sťažovateľ navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky, po predbežnom prerokovaní, prijal sťažnosť na ďalšie konanie. “

Sťažovateľka navrhla, aby o jej sťažnosti rozhodol ústavný súd týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa zakotvené v článku 46 a článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Bratislava I, č. k. 20C/14/2006-211 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, č. k. 8Co 391/2009-262, 8Co 75/2011, ako aj postupom uvedených súdov v konaní, porušené bolo.

2. Rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 11. júna 2009, ak. 20C/14/2006-211 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29.3.2011, č.k. 8Co 391/2009-262, 8Co 75/2011 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie podľa úvahy Ústavného súdu Slovenskej republiky.

4. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť k rukám advokáta JUDr. M. Š., CSc., B. “

Sťažovateľka zároveň požiadala, aby ústavný súd rozhodol o pozastavení vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí až do rozhodnutia o tejto ústavnej sťažnosti.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

1. Právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu pred porušením základných práv a slobôd v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a základných slobôd nerozhoduje iný súd.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu označených základných práv rozhodnutím okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnutý postup okresného súdu, keďže jeho rozhodnutie a postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal, preskúmal na základe odvolania sťažovateľky krajský súd, ktorý rozsudkom č. k. 8 Co 391/2009-262, 8 Co 75/2011 z 29. marca 2011 napadnutý rozsudok okresného súdu č. k. 20 C 14/2006-211 z 11. júna 2009 v napadnutej časti potvrdil.

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (I. ÚS 103/02, III. ÚS 70/02).

2. Vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti rozsudku krajského súdu č. k. 8 Co 391/2009-262, 8 Co 75/2011 z 29. marca 2011, treba sťažnosť považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. **O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).**

Ústavný súd preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu č. k. 8 Co 391/2009-262, 8 Co 75/2011 z 29. marca 2011, z odôvodnenia ktorého krajský súd uviedol: *„V prejednávanej veci súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na zistenie skutočností rozhodujúcich pre posúdenie dôvodnosti návrhu navrhovateľa, ktorým sa domáhal zaplatenia zvyšnej časti ceny za práce vykonané na rekonštrukcii rodinného domu odporkyne, ako aj na posúdenie opodstatnenosti tvrdení odporkyne z hľadiska skutočností, ktoré uviedla na svoju obranu (§ 120 ods. 1,4 O.s.p.), pričom na odstránenie rozporov v tvrdeniach účastníkov nariadil aj znalecké dokazovanie a vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade s ust. § 132 O.s.p.. Na základe vykonaného dokazovania správne dospel k správne záveru, že návrh navrhovateľa je dôvodný v časti zaplatenia sumy 1.383,09 eur.*

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že medzi nimi došlo k uzavretiu ústnej dohody o vykonaní prác navrhovateľom na rekonštrukcii kúpeľne v rodinnom dome odporkyne, pričom odporkyňa vo svojej výpovedi potvrdila, že pôvodne dohodnuté práce na kúpeľni boli dohodou účastníkov rozšírené aj o práce na WC, schodoch do pivnice, prechodných dverách do pivnice, o práce v pivnici a na skleníku. Nesporné bolo medzi účastníkmi aj to, že odporkyňa formou zálohových platieb v priebehu vykonávania prác uhradila navrhovateľovi sumu 104.500,-Sk. Za účelom zistenia presného rozsahu navrhovateľom vykonaných stavebných prác na rodinnom dome odporkyne, ako aj ceny týchto prác súd prvého stupňa nariadil znalecké dokazovanie znalcom Ing. Š. D., z odboru stavebníctvo, odhad hodnoty nehnuteľností a odhad hodnoty stavebných prác, ktorým bolo preukázané, že práce uvedené v denníku navrhovateľa v prevažnej miere zodpovedali stavebným prácam, ktoré boli aj skutočne vykonané a záznamy v stavebnom denníku nie sú v rozpore s uvedeným predmetom vykonaných prác, avšak skutočne realizovaným stavebným prácam nezodpovedá konečná vyúčtovaná cena v sume 205.130,-Sk vo faktúre zo dňa 20.04.2004, ale podľa výpočtov znalca skutočná cena realizovaných prác je 145.523,10 Sk vrátane DPH, pričom zásadný rozpor medzi tvrdeniami

navrhovateľa a odporkyne spočíval v dopočítaní sadzby DPH, dĺžke trvania prác a v oprávnenosti použitia hodinových sadzieb. Znalec v znaleckom posudku potvrdil, že stavebné práce nevykazovali v čase obhliadky závady a poukázal aj na to že, ak odporkyňa súhlasila s vykonávaním naviac prác, zrejme bola s vykonanými prácami spokojná. Celkové náklady na práce vykonané na rodinnom dome odporkyne vyčíslil znalec v sume 146.167,10 Sk, z ktorej odporkyňa forma zálohových platieb uhradila sumu 104.500,-Sk a rozdiel predstavoval sumu 41.667,10 Sk. Takto súd prvého stupňa pri posudzovaní dôvodnosti návrhu navrhovateľa vychádzal z vykonaného znaleckého dokazovania a v súlade so závermi znalca uložil odporkyni povinnosť doplatiť za vykonané stavebné práce navrhovateľovi sumu 1.383,09 eur.

Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by vykonané stavebné práce vykazovali vady alebo nedorobky, prípadne, že by táto nejaké vady vôbec relevantným spôsobom reklamovala, tak, ako tvrdila odporkyňa, a preto tieto námietky uvedené v jej odvolaní odvolací súd posúdil ako nedôvodné. V odvolaní odporkyňa neuviedla žiadne nové skutočnosti a obsah jej odvolania nie je spôsobilý spochybníť správnosť záverov napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa z hľadiska odvolacích dôvodov výslovne v ňom uvedených, pričom ani v odvolacom konaní neboli zistené také nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu alebo by spochybňovali správnosť právnych záverov, na ktorých súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie. ...

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s vyhodnotením vykonaných dôkazov, právnym posúdením veci súdom prvého stupňa, ako aj odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa v napadnutej časti, majúcim všetky zákonom stanovené náležitosti podľa § 157 ods. 2 O.s.p., a preto rozsudok v napadnutej časti podľa § 219 ods. 1,2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.“

Podľa názoru ústavného súdu sa krajský súd podrobne a vyčerpávajúco vysporiadal s námietkami uvedenými v odvolaní podanom sťažovateľkou. Jeho závery sú presvedčivé, a ústavný súd preto nevidí žiaden dôvod, aby do týchto záverov zasiahol.

V uvedenej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajský súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu vo vzťahu k sťažovateľke potvrdil. V každom prípade tento postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľky nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda krajský súd v danom prípade neporušil označené základné práva sťažovateľky. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. Ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov krajského súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci krajského súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s

interpretáciou zákonov všeobecných súdov, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. októbra 2011